

Ammattiliitto Pron lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksesta annetun lain kumoamisesta ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi

Viite: VN/19970/2024

Ympäristöministeriö on pyytänyt Ammattiliitto Prota lausuntoa 12.7.2024 luonnoksesta hallituksen esitykseksi, joka koskee Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksesta annetun lain kumoamista.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (Ara) itsenäisenä virastona lakkautettaisiin ja sen tehtävät ja henkilöstö siirrettäisiin hallinnollisesti osaksi ympäristöministeriötä 1.1.2025 alkaen. Ympäristöministeriön alaisuudessa toimisi 1.1.2025 alkaen ympäristöministeriöön perustettava elin, joka vastaisi Aralle tällä hetkellä kuuluvista valtion asuntopolitiikan toimeenpanoon liittyvistä tehtävistä. Tehtävien organisoinnista ympäristöministeriössä säädettäisiin ympäristöministeriöstä annetussa valtioneuvoston asetuksessa ja ympäristöministeriön työjärjestyksestä annetussa ympäristöministeriön asetuksessa.

Ammattiliitto Pro kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi.

Taluspoliittinen ministerivaliokunta on linjannut valtion tukeman asuntotuotannon kehittämisen työryhmän työn pohjalta 24.6.2024, että Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus Aran tehtävät siirretään ympäristöministeriöön ja Aran tehtävien toteuttaminen erillisenä virastona lakkautetaan 31.12.2024. Asuntotuotannon kehittämisen työryhmän työn pohjalta laadittu Julkisesti tuetun asuntotuotannon merkitys ja kehittäminen 2020-luvulla -julkaisussa on politiikkasuosituksia, jotka koskevat mm. rahoitusjärjestelmän kehittämistä, valtion asuntorahaston asemaa ja Araa virastona. Julkaisussa ei ole selvitetty virastorakennetta eikä otettu kantaa virastorakenteeseen.

Ministeriöiden tehtäväkenttää ovat lainsäädäntö-, politiikka- ja strategia- sekä kansainväliset kysymykset. Ympäristöministeriöön ehdotetaan kansliapäällikön alaisuuteen perustettavaksi uusi elin.

Aran tehtävät ovat asumiseen ja asuntorakentamiseen liittyvien avustusten, tukien ja takausten myöntäminen sekä ohjaus- ja valvontatehtäviä. Aran tehtävät poikkeavat huomattavasti valtioneuvostotason tehtävistä. Pro katsoo, että toimeenpanotehtävät eivät sovellu ministeriössä hoidettavaksi. Viime vuosikymmeninä ministeriöistä on nimenomaisesti siirretty tarkoituksellisesti toimeenpanotehtäviä keskushallintoon.

Pro toteaa, että viraston henkilöstömäärä (n. 55) on pieni ja asemaa virastona voidaan tarkastella. Esitysluonnoksessa ei ole tuotu esille, onko tehty selvitystä Aran tehtävien siirron tarkastelusta muihin valtion virastoihin (ml. myös muut hallinnonalat). **Ammattiliitto Pro pitää selvitystä tehtävien siirron vaihtoehtoista muihin valtion virastoihin välttämättömänä.**

Esitysluonnoksessa keskeisenä tavoitteena on tuotu valtion toimintamenoosäästöt. Siirron arvioidaan kuitenkin lisäävän ympäristöhallinnon toiminnan tehokkuutta ja se vastaa osaltaan valtionhallinnon tuottavuusohjelman tavoitteisiin keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Vaikutuksissa ei ole kuitenkaan kuvattu tarkemmin taloudellisia vaikutuksia numeerisesti.

Siirron tavoitteena on esitetty valtion asuntopolitiikan toimeenpanon tehokas strateginen ohjaus ja seuranta. Ministeriöiden tulosohtaus virastoihin sisältää nykyisinkin strategisen ohjauksen ja seurannan.

Valtionhallinnon toimintojen uudelleenjärjestelyissä on vakiintuneet käytänteet henkilöstönasemasta. Pro edellyttää, että kaikissa uudelleen järjestelyissä noudatetaan hyvää henkilöstöpolitiikka.

Ympäristöministeriö on asettanut työryhmän valtion tukeman asuntotuotannon kehittämiseksi. Työryhmän toimikausi on 1.5.2024-31.12.2024. Pro katsoo, että kyseisen työryhmän kehittämis ehdotukset tulisi olla käytössä ennen Aran tehtävien siirrosta päättämistä.

Niko Simola
johtaja

Leena Hiljanen
sopimus alavastaava